

בדף הקודם עסקנו בכלל 'אין שליח לדבר עבירה', ולמדנו זאת מסברא שדברי מי שומעים? דברי הרב או התלמיד? בורא עולם או השליח? ופשוט הוא שיש לשמוע לדברי הרב- בורא עולם! אך יש לעיין לשיטת מי שאומר ששני כתובים הבאים כאחד מלמדים, שהרי מעילה, וטביחה ומכירה הם מלמדים שיש שליחות לדבר עבירה! ע"כ מבררת הגמרא היכן למדים מהתורה שאין שליחות לדבר עבירה? וכך עונה הגמרא (שם מג.):

גלי רחמנא **בשחטי חוץ** דם יחשב **לאיש הוא** דם שפך", הוא - ולא שלוחו. אשכחן גבי שחוטי חוץ, **בכל התורה מנלן? דיליף משחטי חוץ**. אדיליף משחטי חוץ, ניליף מהנך! הדר כתב רחמנא: ונכרת האיש **הוא**, אם אינו ענין לגופו, תנהו ענין לכל התורה כולה.

כלומר, ישנו איסור לשחוט בהמות קדשים מחוץ לעזרה, והשוחט מחוץ לעזרה חייב כרת. התורה מדגישה, שמי שחייב כרת הוא השליח- האיש ההוא, ולא המשלח. ומכאן חז"ל למדים בבנין אב לכל התורה כולה 'שאין שליח לדבר עבירה', כלומר, שהשליח חייב על האיסור ולא המשלח.

ויש לעיין מדוע דווקא דין 'שחטי חוץ' מלמד בבנין אב לכל התורה כולה? נראה בצורה פשוטה, שלימוד מקדשים הוא הבסיס לעניין דיני השליחות כמו שאומרת הגמרא לעיל (מא):

מה לקדשים שכן רוב מעשיהן ע"י שליח.

ומבאר רש"י (ד"ה רב):

כל עבודת הקרבנות ע"י כהנים שהם שלוחים.

רוב העיסוק בקדשים היא ע"י כהנים שהם שליחים, רש"י הוסיף 'כל' ולא 'רוב' משום שבדיני הקרבה הכל ע"י כהנים. אך הגמרא כתבה 'רוב', משום ששחיטה כשרה בזר, וע"כ השאיירה הגמרא פרט אחד שלכאורה יכול להיעשות ע"י הישראלי (הזר).

עולה מהאמור, שהיסוד של השליחות מופיע בעיסוק בקדשים, וע"כ היא בניין האב לכל התורה כולה, שאין שליחות לדבר עבירה- כמו בשחטי חוץ שגלתה התורה שאין בה שליחות לדבר עבירה. אך יש לעיין מדוע דווקא שחוטי חוץ? ולא בעיסוק אחר בקדשים כמו פיגול שהכהן יכול לפסול במחשבה? (ועוד דוגמאות אחרות) כך אומרת התורה על שחוטי חוץ (ויקרא יז, ד):

וְאֵלֶּיֶתָּח אֶהְל מוּעֵד לֹא הָבִיאוּ לְהַקְרִיב קֶרְבָּן לָהּ לִפְנֵי מִשְׁבְּחַ ה' דָּם יִחַשֵׁב לְאִישׁ הַהוּא דָּם שְׁפָךְ וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מִקֶּרֶב עַמּוֹ:

התורה מכנה את השוחט בחוץ 'שופך דם', ויש לשאול מדוע הלשון החריפה הזאת? ועוד שהענישה היא כרת מעמ"י!

רש"י מבאר, שהשוחט בחוץ דינו כשופך דם האדם! והדבר צריך ביאור, וכך כתב רבינו בחיי (שם):

דם יחשב לאיש ההוא דם שפך. **מפני שבזמנו של אדם הראשון היו כל הבעלי חיים אסורין למאכלו כי לא הותר לו אלא הפירות**, כענין שכתוב: (בראשית א, כט) "הנה נתתי לכם את כל עשב זרע זרע ואת כל העץ אשר בו פרי עץ", עד שנתחייבו כליה בדור המבול ונצולו בזכותו של נח, ואז הותרו למאכלו, ועל כן יאמר בבאן: כי מי שישחט במחנה או חוץ למחנה ואל פתח אהל מועד לא הביאו תחלה, "דם יחשב לאיש ההוא דם שפך", **כאלו שפך דם האדם, כי יחזור לאיסורו הראשון שהיה בזמנו של אדם, שוחט השור כמכה איש**, כן פירש רש"י.

כלומר, האדם הראשון נאסר באכילת בעלי חיים, משום שהיו בדרגה גבוהה כמו האדם. וזמן נח הותר הבהמה משום שנצלו בזכותו, אך עם הגבלה שמאכל בשר הבהמה יהיה בתוך מסגרות הקודש. ואם אדם שחט שלא במסגרות הקודש, הבשר חזר לאיסורו הראשון של הריגת בהמה הדומה כביכול לאיש. ע"כ פירש רש"י שהתורה עוסקת בשפיכות דמים כמו דם האדם, וע"כ חייב האיש ההוא כרת!

הרב קוק מבאר את מהות של בנין האב, ונראה לענ"ד ששחוטי חוץ מונהגת עפ"י ההנהגה האמורה בדבריו, וזה לשונו (עולת ראיה):

האורות המקוריים, ההולכים וזורמים בקדושתם, להביא הארות **חדשות**, להרבות מקורי חיים **חדשים** ונהדרים בעולם, לחדש בהם ועל ידם את חיי הנשמות בהתעלותן, שני אפנים יש בהופעתם. יש שהם דומים ליצירות כאלה, שחלקי ההרכבה, הפועלים את ההווה המחודשת, הם נמצאים באחדותו של הנושא היחיד, במהות עצם ציורו, זהו מבנין אב מכתוב אחד.

בנין האב- נלמד מהאב הראשון האור המקורי, הלא הוא האדם הראשון. שנשלח לעולם לשליחות של בורא עולם, וע"כ עמד תמיד אל מול בוראו- המשלח. דין 'שחוטי חוץ' יסודו באיסור אכילת בע"ח של האדם הראשון, ע"כ אין אוכלים בע"ח אלא קדשים, שהיא מהות אחרת תכליתית בעולם אכילת הבשר. ואם ח"ו נשלח אדם לשחוט מחוץ לאותה תפיסה אלוקית שבה נצטווה האדם הראשון, אזי הוא שופך דמים. וזהו בנין אב לכל המצוות **'הנמצאים באחדותו של הנושא היחיד'**, שה' אחד ציווה דבר מסוים, ע"כ גם אם יבואו עשרות משלחים- **דע לפני מי אתה עומד**. בקדשים השליחים הם כהנים- שלוחי רחמנא, ע"כ אין שליח לדבר עבירה משום שכולנו עומדים מול בורא עולם ולא מול המשלחים!